

Duizenden bouwvakkers zijn zonder pardon naar huis gestuurd. © photo news

De bouwkranen vallen stil

Er leek geen einde te komen aan de groei in Dubai. De torens van het emiraat werden elk jaar hoger, de hotels luxueuzer, de prijzen astronomischer. Maar de crisis slaat nu in volle hevigheid toe. Wie goud hoopte te scheppen, ontwaakt ruw uit zijn droom. 'Het sprookje is voorbij.'

VAN ONZE REDACTEUR

STEVEN DE BOCK

BRUSSEL | Eerst overwonnen ze het zand, door de woestijn vol te bouwen met pocherige torens en hotels. Toen het water, door kunstmatige eilanden uit de zee te laten verrijzen en die vol te bouwen met peperdure villa's voor onder meer David Beckham en Michael Schumacher. En de leiders van Dubai hoopten ook de lucht te overwinnen, door een toren te bouwen die een kilometer hoog moest reiken. Althans, dat was het plan. Maar toen kwam de kredietcrisis.

'De werknemers worden de jongste weken bij duizenden ontslagen. In mijn bedrijf, dat bouwprojecten uitvoert op onder meer de beroemde Palmeilanden, is het aantal werkrachten al van 16.000 naar 10.000 gezakt. En elders is het net zo. Ook ik durf niet meer te zeggen dat ik hier over enkele weken nog zal werken', zegt Luc De Ville, een Blankenbergenaar die nu al een jaar of drie in Dubai aan de slag is als projectmanager voor een bouwbedrijf.

'Je ziet het overal in de stad: de bouwprojecten vallen stil. De

klanten hebben geen geld meer. Dubai is in crisis.'

Zelfs Nakheel, de grootste projectontwikkelaar van allemaal, die onder meer verantwoordelijk is voor de bouw van de wereldberoemde Palmeilanden, krijgt volgens De Ville de rekeningen niet meer betaald.

In november was het nog feest in Dubai. Groot feest zelfs. De opening van het kunstmatige eiland Palm Jumeirah ging gepaard met een van de meest luxueuze feesten uit de geschiedenis. Robert de Niro, Charlize Theron, Kylie Minogue en een rist andere wereldsterren deden zich te goed aan duizenden oesters, 1,5 ton kreeft en sloten topchampagne. 23 miljoen euro kostte het feest, dat eindigde met een spektakel van 100.000 vuurwerkpijlen.

Luide knallen, veel licht en dan stilte. Het lijkt wel symbolisch voor de dip waarin Dubai is terechtgekomen na jaren van economische oververhitting. De banken zijn de jongste maanden niet meer zo gul met hun leningen, waardoor het geld om te bouwen opraakt en de bouwkranen een na een stilvallen. Tal van prestigieuze projecten

zijn in de koelkast beland, zoals de bouw van die toren die een kilometer hoog moest worden. Vele duizenden arme Aziatische bouwvakkers zijn zonder pardon naar huis gestuurd, met maandenlange, onbetaalde vakantie. 'De eerste vraag die mensen elkaar hier tegenwoordig stellen is: *Voelen jullie de kredietcrisis ook?*

De wereldwijde economische crisis heeft ook Dubai in haar greep

Iedereen is erover bezig.' Griet Van den Auwelant (28) uit Zandhoven woont nu twee jaar in Dubai en ziet het emiraat veranderen. 'Er is veel minder verkeer de jongste tijd. En het is stiller. Vroeger werd hier 24 uur per dag gebouwd, zeven dagen per week. Nu zijn alle nachtschifts geschrapt.'

Er zijn ook opvallend veel vertrekkers, stelt ze vast. 'Er staan hier altijd veel huizen en appartementen te huur, want Dubai is een land van komen en gaan.

Maar tot voor kort waren die bordjes binnen de kortste keren weer weg. Nu blijven ze hangen.' 'Ik heb al verschillende verhalen gehoord van mensen die hals-overkop vertrokken zijn, terug naar huis', zegt ook Luc De Ville. Veelal zijn het mensen die aan hun schuldeisers proberen te ontkomen. En mensen met schulden zijn er genoeg in Dubai. 'Wie hier nieuw aankomt, moet een grote investering doen. Onderwijs voor de kinderen is peperdure. Wonen is nog duurder. Zelf woon ik in een bescheiden tweekamerappartement in een deegelijke wijk en dat kost mij 25.000 euro per jaar. Bovendien moet de huur hier in schijven van zes maanden betaald worden. Die investering is normaal geen probleem omdat de lonen hier ook hoger liggen. Maar de jongste tijd worden er massaal mensen afgedankt en hebben we hier al veel sociale drama's gezien. Nieuw werk is er niet. Als iemand zijn job verliest, is het sprookje gedaan.'

Met de intrede van de crisis heeft ook de vastgoedmarkt, het kroonjuweel van de lokale economie, flinke klappen gekregen.

Speculanten joegen de prijzen de voorbije jaren naar krankzinnige hoogtes.

'Maar nu zijn er koopjes te doen', zegt Mirose de Baecke van makelaar *AA Properties*. 'Nu kunnen we een appartement op Palm Jumeirah aanbieden voor 360.000 euro, in plaats van 600.000 euro enkele maanden geleden. En we hebben villa's voor 550.000 euro in plaats van 800.000.'

Rampzalig vindt ze de toestand nog niet. 'De markt heeft zichzelf wat gecorrigeerd, dat wel. De prijzen zitten nu weer op het niveau van begin vorig jaar.'

'Dubai is nog steeds een fantastisch land, maar het moet een tijdje de broekriem aanhalen', zeggen Jeroen van de Geer en zijn vrouw Ellen Meurrens, die een jaar of zes geleden naar Dubai vertrokken en zich daar in de vastgoedmarkt gegooid hebben. 'Mensen moeten niet denken dat we hier nu in armoede leven. De populairste restaurants zitten nog steeds vol, maar je moet er niet meer dagen op voorhand reserveren. En wie een sportwagen wilde kopen, moest vroeger wel een jaar geduld oefenen. Nu kan je hem meteen meenemen.'